

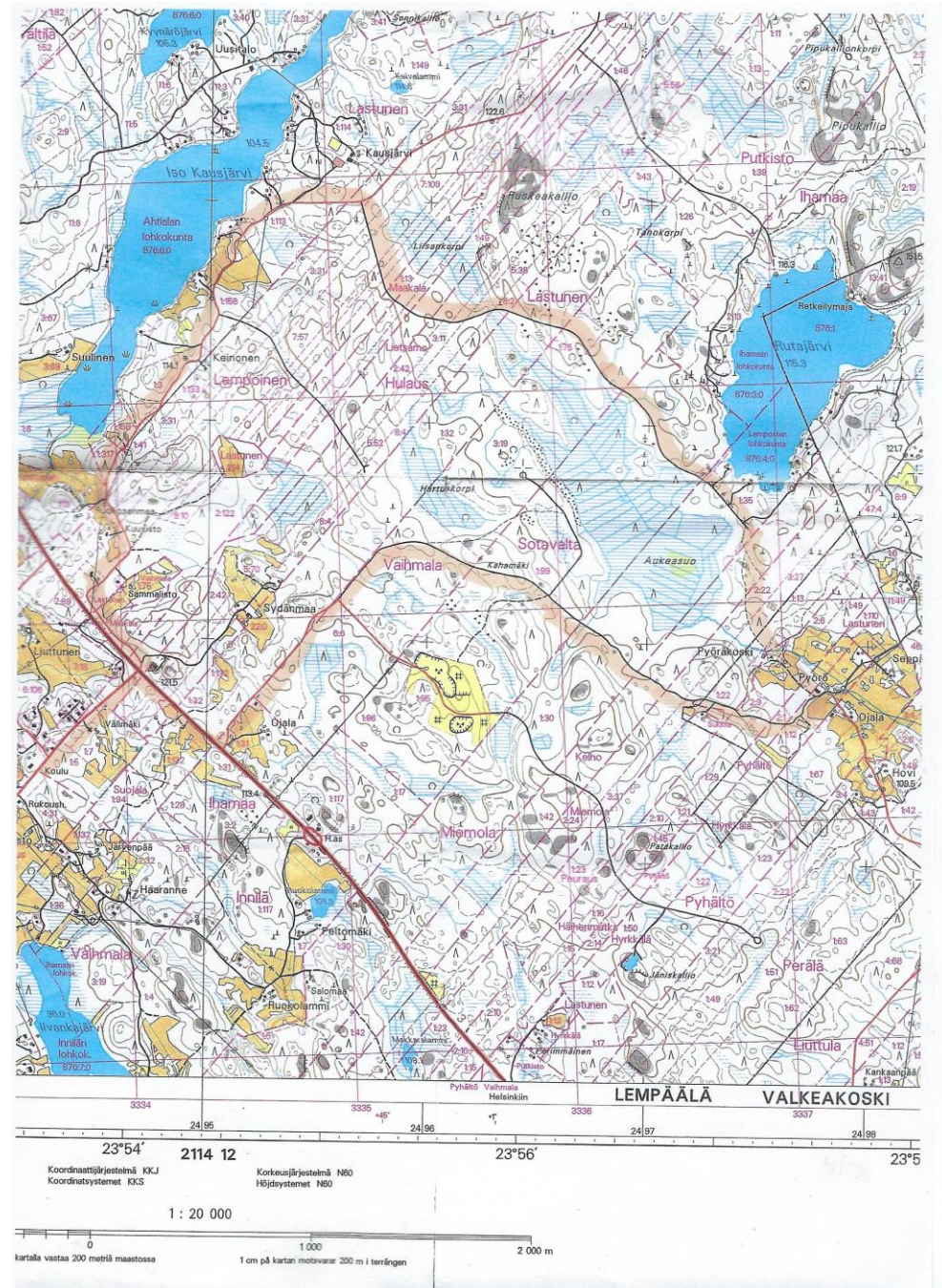
Lastusten pyöräretki 2020

Pyörönmaa-Liisankorpi

(Avomet Kylät-tapahtuma verkossa)

Pyöräretken kesto leppoisalla vauhdilla arviolta 2 tuntia taukoineen.

Evästaukoa ehdotetaan pidettäväksi Liisankorven metsäautotien päässä Rutajarven rannalla (kts karttaa).

2. Kahämäentien alku

Kahämäentien ensimmäinen kilometri nousee suoraan metsään Vaihmalan Isotalon metsäsaran rajaa. Tie on alun perin katepillareilla metsäautotieksi tehty.

Lemminkäisen asfalttiaseman ja kallionmurskausalueen asfaltoitu tie kääntyy kohta vasemmalle. Älä mene sinne.

3. Kahämäentien umpiperä-merkki

Kahämäentien tienviitta on poistettu ja liikennemerkki tarkoittaa parin kilometrin päässä olevaa puomia. Jokamiehen oikeudella tietä voi kuitenkin pyöräillä.

4. Iso mänty mutkassa

Ison männyn kohdalla Isotalojen tekemä metsäautotie tapaa ikivanhaan Pyörönmaan tien uraan, jota mm. Lastusten kartano 1900-luvun alussa paranteli. Vanha Pyörönmaan tie tuli Pärinmaan kautta.

Tie jatkuu Kahamäen männikkökankaan sivua. Kaha tarkoittaa "teerenkirnua" eli alapäästään kapenevaa linnunpyydystä, jossa viljalyhteelle ruokailemaan tullut teeri putosi "petturinkalikan" takia riukusuppiloon ja jäi ansaan.

Kahamäessä kerrotaan tien varrella olleen puolittain maahan kaivettu mökki, nimeltään Poikettava.

5. Kahamäentien puomi

Kahamäentien puomi. Vanhan kylätien oikeudellinen asema oli epäselvä. Koska isojen metsäsarkojen metsänomistajat rakensivat tien metsäautotieksi, he saivat juridisen mahdollisuuden asettaa tielle puomin.

6. Ennakkomerkki Pyörönmaan
maneesin läheisyydestä

7. Ainoa jäljellä oleva
Pyörönmaantien viitta

8. Kappale lähes luonnontilaista metsää

Säästömetsän kohdalla oikealla pieniä on asumuksia, jotka nykyään ovat kesämökkejä. Niittypelto oikealla on täysin metsittynyt. Täällä asui aikoinaan yksi Lastusten koulun keittäjistä, joka päivä pyöräili koululle ja takaisin.

9. Käännyttään vasemmalle pikkutielle hevoskuljetuskärkyjen kohdalta

Nyt tarkkana! Oikealla ratsastajien hiekkakenttä. Reitti kääntyy säleaidan edestä vasemmalle. Kartassa kääntymiskohta on Pyörön talon edustalla ja jatkamme kohti Pyöräkosken taloa. Arvoituksellinen nimi "Pyörö" tarkoittanee karhua. Vesilahdella on sukunimi ja talonnimi Pyörny, joka selvästi on johdettu sanasta Björn eli ruotsiksi karhu. Nimellä on yhteys eteläpohjalaiseen sanaan "pörö", joka tarkoittaa kummitusta, kaiketi sekin alun perin karhua, jonka nimeä ei saanut sanoa ääneen.

Ei mennä talon pihaan, vaan tieura jatkuu latomaisen talousrakennuksen jälkeen oikealle ja ylittää notkossa ojan. Klapintekopaikan jälkeen ura muuttuu poluksi, jolloin pyörään on talutettava noin 350 m, viimeiset 80 metriä metsäkoneen ajamalla uralla. Matkalla voi tunnistaa kalkinsuosijakasveja ja yhden umpeenkasvaneen niityn tai vanhan kaskipaikan. Polku on vanha kalapolku ja luultavasti myös talvinen tukkitie, jota kautta on päästy ilman mäkiä Rutajärven takaisiin metsiin.

10. Pikkutie muuttuu poluksi, jota on
300 m

11. Kuiviaisia eli pystyyn kuolleita
kuusia

12. Keväinen linnunherne

13. Puupino ajouran päässä kertoo,
että tullaan metsäautotielle

14. Pieni koski, josta Korentinoja
alkaa

Kun pysähdyt ja kuuntelet, kuulet pienen kosken
kohinan. Rutajärvi purkaa vetensä tästä
Aukeasuolle ja edelleen Korentinojaan. Tässä ns.
Viimeisen kohdalla pikkukoskessa oli 1930-
luvulla pieni sähkölaitos, jolla saatiin valoa
silloiseen Lempäälään metsästäjien
metsästysmajaan

15. Viimeinen - entinen asuinpaikka korven keskellä

Pihapiiri on alunperin ollut ns. Viimeisen vaarin asumus. Paikan nimi oli siis Viimeinen ja vaarilla oli perunamaata, virtaavaa vettä, kaloja järvessä ja hirviä metsissä. Vaari on jonkun Lempoisten ison talon sukua ja eleli täällä korvessa yhtenä Lempäälän pitäjän syrjäisimpänä asukkaana. Polku Viimeiseen tuli Aukeasuon yli, ilmeisesti pitkospuilla.

16. Metsätöitä meneillään

17. Olemme saavuttaneet Liisankorventien alkupään

Liisankorpi on oikeastaan Aukeasuon pienempi jatke. Se jää pohjoispuolella, metsäautotien syvimmän notkon kohdalla. Liisankorven nimi juontunee Herralan kylän kadonneesta Liisalan talosta. Tämä talo on ollut 1600-luvulla Herralankosken itäpuolella kyläryhmässä vastapäätä nykyistä Katepalia.

18. Matka jatkuu leppoisina myötäleinä Haapalammintietä ja Kausjärventietä

19. Lastustentien risteys, valtatie 130

Valtien 130 ylityksessä on oltava tarkkana ja varmistettava, ettei autoja tule kummastakaan suunnasta. Ylitystä voi myös odotella vilkaisemalla 30 metriä taaksepäin Pärinmaantien mutkaan. Näet vasemmalla tasattua rinnettä, jossa sijaitisivat 1960-luvun vaihteessa silloista kolmostietä rakentaneiden vankien parakit. Parakkeihin liittyy myös aivan Pärinmaan tien varressa oleva kaivo. Päre on puhekielinen muoto Bergistä, kirkkoherran asukkaille keksimästä sukunimestä.

20. Perillä. Lastusten koulun portti

